

ספריית המטכ"ל ע"ש
רא"ל חיים לסקוב ז"ל

רח' דוד אלעזר 3
הקריה ת"א

ספרים חדשים בספריית המטכ"ל

הזה וכן את החקירות המרכזיות שערך, ואשר נועדו לשמש את התביעה הגרמנית במשפטים שהיא תכננה לנהל נגד מפקדים של בעלות הברית לאחר ניצחון גרמניה במלחמה. מחבר הספר טוען שאת המשרד איישו משפטים מהדור הישן, שרובם לא היו נאצים, ולכן עבודת הדוקומנטציה שביצעו היא אמינה למדי ויחסית נקייה מתעמולה נאצית. מרבית פשעי המלחמה נגד הגרמנים בוצעו בידי חיילי הצבא האדום בעת שנלחמו על אדמת גרמניה בדרך-לברלין. מדובר ברצח אזרחים – גם שטחים ילדים קטנים ושל קשישים – באונס ובגירוש המוני. הפגיעה באוכלוסייה הגרמנית הייתה לעיתים קרובות על פקודה מגבוה, ובספר מובא צילום ששלט ענקי שתלו מפקדים סובייטיים ושעלי נכתב: "חיילים! מיידאנק אינה סולחת אתם תנקמו ללא רחמים!" וזה כמובן מביא אותנו לסיבה שבגללה נקמו הסובייטים באזרחי רבה בגרמנים. אבל מהסיבה הזאת התעלם המשרד הגרמני לחקר פשעי המלחמה.

Denney, Robert E.

Civil War Prisons & Escapes: A Day-By-Day Chronicle

New York, Sterling Publishing Co.

1993

הספר מתעד בדקדקנות רבה – יום אחר יום – את החיים במחנות השבויים

Bischof, Gunter and Ambrose, Stephen E. eds

Eisenhower and the German Pows: Facts Against Falsehood

Baton Rouge, Louisiana State Univ.
1992

ב-1990 ארגן מרכז אייזנהאואר בניראורלינס כנס בינלאומי, שהוקדש לספרו של בק. כל המרצים בכנס סתרו את טענתו של בק, שאייזנהאואר נקט מדיניות מכוונת שנועדה להביא למותם של שבויי מלחמה גרמניים. בראש הוועידה עמד סטפן אמברוז, הביוגרף הראשי של אייזנהאואר. בהרצאתו בכנס טען כי בק טפל האשמת שווא על אייזנהאואר באמצעות סילוף עובדות היסטוריות והתעלמות מהמציאות ששררה באירופה בחודשים שלאחר תום מלחמת העולם השנייה.

Zayas, Alfred M. de

The Wehrmacht War Crimes Bureau, 1939-1945

University of Nebraska Press, 1989

במהלך מלחמת העולם השנייה פעל במסגרת הצבא הגרמני – הוורמכט – משרד לחקר פשעי מלחמה. משרד זה חקר פשעי מלחמה שביצעו בעלות הברית נגד אנשי צבא ואזרחים גרמניים במהלך המלחמה. הספר מתאר את תולדות המשרד

פשעי מלחמה נגד שבויים – סקירת ספרים

Bacques, James

Other Losses: The Shocking Truth Behind the Mass Deaths of Disarmed German Soldiers and civilians under General Eisenhower's Command

New York, St. Martin's Press, 1991

לטענת מחבר הספר מתו כמיליון שבויי מלחמה גרמניים במחנות שבויים של צבא ארצות-הברית מרעב ומהעדר טיפול רפואי נאות. המחבר דבק בטענתו זו, אף על פי שגופותיהם של אותם מיליון מתים מעולם לא נמצאו. האחריות להרג המוני זה נופלת – לדברי המחבר – על המפקד העליון של בעלות הברית באירופה, גנרל אייזנהאואר.

אייזנהאואר, נטען בספר, הורה לרשום את החיילים הגרמניים שנפלו בשבי בתור "כוחות אויב שפורקו מנשקם" ולא בתור שבויי מלחמה ולא להחיל עליהם את הוראות אמנת ז'נווה, הקובעות כי שבויים ושוביהם חייבים לקבל אותה הקצבת מזון. הרעב ואי מתן טיפול רפואי נאות – גם כן בהוראתו של אייזנהאואר – עשו, לטענת המחבר, שמות בשבויים.

בידי צבא יפן במלחמת העולם השנייה ואולצו לשמש כזונות בבת־בושת שהקים הצבא עבור קציניו וחיליו. רק באחרונה, בעקבות עלייתה של המפלגה הסוציאל־ליסטית לשלטון, הודתה יפן באופן רשמי כי צבאה אחראי לביצועו של פשע מלחמה זה. ממשלת יפן אף התנצלה בחצי פה בפני הנשים על הסבל האיום שנגרם להן, אך גם היום היא דוחה בתקיפות כל דרישה לפצותן. ראוי לציין, כי פרשה זו עדיין מרעילה את היחסים בין יפן לשכנותיה האסיאניות, ובייחוד את היחסים בין יפן לדרום־קוריאה. ספר זה מספר את סיפורן המר של הנשים החטופות שנאלצו להפוך לשפחות מין של צבא יפן.

Daws, Gavan

Prisoners of the Japanese: Pows of World War II in the Pacific

New York, William Morrow and Co., 1994

בחודשים שלאחר התקפת הפתע על פרל הרבור נפלו בשבי היפנים כ־140 אלף חיילים של בעלות הברית. יותר מ־25% מהם מתו בשבי מרעב וממחלות, משום ששוביהם נקטו נגדם מדיניות מכוונת של הרעבה ושל מניעת טיפול רפואי הולם. עד היום מסרבת יפן להכיר באחריותה למות השבויים האלה ולפצות את קרובי משפחותיהם.

המשך מעמוד 53

בניגוד לחמור, מדינאים וקצינים הם שחקנים רציונליים לחלוטין, הבקאים בפילוסופיה ובהסתברות, ולכן במקרה דומה הם יחליטו להטיל מטבע שיכריע בין החלופות השונות.

לסיכום: לטענתי, אין מקרים שבהם אי התגשמות התחזית לא תאפשר להפיק לקחים. ניתן באופן עקרוני לחזות כל אירוע, ומאיהתגשמות התחזית – להפיק לקחים. במציאות, כמובן, הדברים שונים. לכשלי מודיעין סיבות רבות, מיעוטן בליקויים במערך האיסוף, מרביתן בהערכה שגויה ("ברברוסה", "יוה"כ...) תירוצים רבים באמתחת המעריכים השוגים, וחבל לצייד אותם בתירוץ נוסף.

הצפון ושל הדרום במלחמת האזרחים האמריקנית. מחקר שערך צבא ארצות־הברית ב־1866 – שנה לאחר תום מלחמת האזרחים – קובע כי בשבי הצפון היו 220 אלף מחיילי הדרום, ומתוכם מתו במהלך השבי 26,436. בידי הדרום היו 126 אלף שבויים מהצפון, ומתוכם מתו במהלך השבי 22,576. מחקר שנערך מאוחר יותר – ב־1906 – קבע שבידי הצפון היו 215 אלף שבויים, ואילו בידי הדרום היו 194 אלף שבויים. אולם מחקר זה לא שינה את מספרי הנספים במחנות. הספר קובע, כי יחידות של קו ראשון נתנו בדרך כלל יחס הוגן לשבויים, ואילו התעללויות בשבויים היו בדרך כלל מעשי ידיהן של יחידות עזר ושירותים עורפיות. באשר לתנאים הקשים ששררו במחנות השבויים – רעב ומגפות שקטלואלים – אלה לא נבעו ממדיניות מכוונת, אלא ממחסור קשה שפגע גם בצבאות הלוחמים. בספר מובאים מכתביהם של מפקדי מחנות, שדרשו בתוקף מהממונים עליהם לשפר את אספקת המזון לשבוייהם, אך לרוב לא נענו. באופן טבעי היו הכוחות הלוחמים בראש סולם העדיפויות ואילו מחנות השבויים נדחקו לתחתית הסולם.

Reisman, Michael W. ed.

Antoniou Chris T. ed.

The Laws of War: A Comprehensive Collection of Primary Documents on International Laws Governing Armed Conflict

New York, Vintage Books, 1994

ספר זה מכיל אוסף של כל החוקים, האמנות וההסכמים הבינלאומיים ביחס לניהול מלחמה וכן פסקי־דין במשפטים נגד פושעי מלחמה (ובכלל זה משפטי נירנברג, משפט אייכמן ומשפטו של סגן ויליאם קלי, שהיה אחראי לטבח בכפר הווייטנאמי מילאיי).

Hicks, George

The Comfort Women: Japan's Brutal Regime of Enforced Prostitution in the Second Word War

New York, W, W, Norton & Company 1995

יותר מ־100 אלף נשים – בעיקר אזרחיות של מדינות אסיאניות כבושות, אך גם אזרחיות של מדינות מערביות – נחטפו